

בס"ד כח' כסלו ה'תשע"ה
הדלקת נרות - 16:20
צאת השבת - 17:12
רבנו תם - 17:42
לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה חמש עשרה - עלון מס' 747
@ השבת "מברכין". אין אומרים "צדקתך".
@ ר"ח טבת יחול בע"ה בימים שני ושלישי.
יחדשו הקב"ה עלינו לטובה ולברכה לשון ולשמחה לפרנסה
טובה לישועות ולבשורות טובות ולגשמים בעיתם, אמן.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפס"ד: "דוני ושחז"
(זכריה ב')

פרשת מקץ - חזיונה

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
להשתתף בסעודה הרביעית
בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מלשיני הפרשה:
← יוסף פותר את חלומותיו של פרעה ועולה לגדולה בארץ מצרים.
← יוסף נושא לאישה את אסנת בת דינה, אשר יולדת לו שני בנים: אפרים ומנשה.
← לאחר שעברו שבע שנות השובע, הגיעו שנות הרעב כפי שניבא יוסף.
← עשרת אחי יוסף באו מצרימה לשבור אוכל.
← יוסף הכירם והם לא הכירוהו. הוא דורש מהם להביא את בנימין.
← האחים סיפרו ליעקב על הקורות אותם, יעקב מסרב לשלוח את בנימין.
← יוסף מקבל את אחיו בכבוד רב ומסדר להם משתה כיד המלך.
← הבחינה והניסיון בגביע.
"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם" (מ"א א')
הגמרא במסכת שבת (ל"א) אומרת, שכשבא אדם לדין בבית דין של מעלה שואלים אותו שלושה דברים: נשאת ונתת באמונה? קבעת עיתים לתורה? ציפית לישועה? והם ר"ת של המלה **מקץ** - **משא** ומתן, **קביעות** עיתים, **ציפייה** לישועה.
"ופרעה חולם" (מ"א א')
בוא וראה שלא כמידת הקב"ה מידת בשר ודם. מידת בשר ודם, **מכה באיזמל ומרפא ברטייה**. ואילו מידת הקב"ה, **במה שהוא מכה הוא מרפא**. יוסף לא נמכר אלא על ידי חלום, ולא מלך אלא על ידי חלום. (תנחומא)
"אין נבון וחכם כמיוך" (מ"א ל"ט)
יש להקשות מניין לו לפרעה שאין בנמצא חכם כיוסף. ועוד, איך אמר זאת לפני החרטומים ופגע בכבודם? אלא באמת פרעה מזכיר בזה שבחם של החרטומים ואומר: הרי אתם חכמים מכל האדם. **אם יוסף ידע דבר שאתם לא ידעתם, אזי בוודאי אין נבון וחכם כמוהו**. (הרב עדס זצ"ל)
"וירדו אחי יוסף לשדה" (מ"ב ג')
מובא בגמרא כי כל רב בחו"ל נקרא **רב** ובארץ ישראל נקרא **רבי**. השבטים כולם היו רבנים וצדיקים גדולים ולכן בהיותם בארץ כנען נקראו רבי. אבל כשירדו למצרים נקראו רב. **לכן ירדו בעשרה דהיינו היו"ד מעידה שנהפכו מרבי לרב**. (הרב עובדיה יוסף זצ"ל)
"ויהי לו את אסנת" (מ"ב ג')
כתב השפתי כהן: **אסנת** (511) = בגימטריא: **זו היא בת דינה** (עם הכולל), שהיא הייתה אסנת אשת יוסף.

מ"ב ג' "ויהי לו את אסנת" (מ"ב ג')
מובא בספר למשמעות שפרעה נתן ליוסף 11 מינויי כבוד:
1. אתה תהיה על ביתי, 2. ועל פיך ישק כל עמי, 3. ונתן אותו על כל ארץ מצרים, 4. טבעת, 5. בגדי שש, 6. רביד הזהב, 7. מרכבת המשנה, 8. קריאת אברך (אב בחכמה רך בשנים), 9. ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו (למלחמה), 10. שם-צפנת פענח, 11. אשה-אסנת.
"פרפראות לחזיונה"
סביבון: כותב היספר מטעמים, הסביבון אינו יכול לעמוד על שוליו בדרך הטבע, לרמוז שבימי החשמונאים נשתנו ונתהפכו דרכי הטבע וניתנו רבים ביד מעטים.
חשמונאים: ר"ת: **נר מצוה ונורה אור, מצות שמונת זמי חנוכה**, והיינו **שנרמז בשמם שהם יתקנו מצוה זו...**
שבע חזיונות הן:
א. חנוכת בריאתו של עולם, דכתיב: "ויכלו השמים והארץ" (בראשית ב', א), ואין "ויכלו" אלא לשון חנוכה.
ב. חנוכת משה - דכתיב: "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" (במדבר ז', א).
ג. חנוכת הבית - דכתיב: "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד" (תהלים ל', א).
ד. חנוכת בית שני - שנאמר: "והקריבו לחנוכת בית אלהא" (עזרא ו', טז-יז).
ה. חנוכת החומה - שנאמר: "ובחנכת חומת ירושלים בקשו את הלויים מכל מקומם להביאם לירושלים לעשות חנכה ושמחה" (נחמיה י"ב, כז).
ו. חנוכה זו של עכשו, של בית חשמונאי, חנוכת הכהנים, זו שאנו מדליקים.
ז. חנוכת העולם הבא - שאף היא יש בה נרות, כדכתיב: "ויהיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים" (ישעיהו ל', כז). פסיקתא ב.
"ואני והנער זככה עד כה"
אברהם אבינו רמוז על **כה כסלו**.
"ויהי מקץ שנתים ימים" - ר"ת **"ויהי"** = נכל ישראל הנרות גדליקו. **"מקץ"** = מדליקים קודם צאת **"שנתים"** = שמאל נר גדליק ימין מזוזה.
"ימים" = יש מוסיפים יש מורידים (מחלוקת ב"ש וב"ה).

פינת הניבים והפתגמים
כה לחי! = קריאת שמחה ועידוד המבטאת תחושת שביעות רצון = **קל הכבוד** = **יישר כח!**
דוגמה: לאחר השדור ברדיו על אודות העלון "אברהם יגל" קבלו במערכת העלון מכתבים בסגנון זה: "אחולי הלבביים לרגל השדור הנקדר, כה לחי!"
מקור: כה לחי! ואתה שלום ובינתך שלום וכל אשר לך שלום [שמואל א כה ו]. (ניבונכו)

העלון טעון גניזה
במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.
הסירו מכשול מדרך עמי!
אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

חודש טבת

מזל החודש: גדי, על שום שבחודש טבת בשנה מבורכת גשמים מתחילים השדות להוריק והגדיים יוצאים למרעה. טבת הוא החודש העשירי למניין חודשי השנה ליציאת מצרים מניסן, והרביעי למניין חודשי השנה לבריאת העולם מתשרי.

שמות החודש: במקרא מוזכר החודש פעם אחת בלבד במגילת אסתר "בחודש בעשירי הוא חודש טבת".

רוב שמות החודשים במקור כנראה בבלי והובא ע"י שבי ציון. במקורות מוזכרים כמה טעמים לשם החודש:

טבת מלשון **טובה**, כי בחודש הזה היתה טובה לישראל.

"**טבת גדלה בו הדסה**". הדסה היא אסתר שנלקחה בחודש זה לבית המלך אחשורוש ובכך צמחה טובה לעם ישראל, שכן אסתר השפיעה על ביטול גזרת המן. (קידוש ירחים דר' פנחס).

טובה אחרת צמחה לעם ישראל, בחודש טבת, "**שבו נהרג סיחון ועוג שנתיירא משה מהם**" (מדרש טבת, "שבו נהרג החודשים).

סיבה אחרת לשם היא אולי מלשון **הטבה**, תיקון שיפור, ראש חודש טבת חל בסיום חג החנוכה והוא מקבל הארת נרות על כל ימי החודש, כי בראש תלוי כל החודש כלומר בהטבת הנרות. ימיו 29 = כ"ט - ראשי תיבות: **כל טוב**.

"בניד כשחילי זתים" - חינוך

"חנוכה מלשון חינוך"

חנוכה, חג בו אנו מחנכים את עצמנו וילדינו להאיר את החשיכה. חג בו החינוך היהודי גבר על החינוך היווני, דרך התורה ניצחה את דרך הכפירה.

נאמר: "נר ה' נשמת אדם" פירוש - האדם הוא נר מאיר.

ובמקום אחר נאמר כי "נר מצווה תורה אור", על כן המצווה הינה כנר, מאיר. נר קטן מאיר החשיכה, אך אורו מאיר מקומית על הסביבה, כמוהו, המצווה מאירה באופן נקודתי. אף אנו כבני אדם, פועלים בנקודות קטנות, במעשה קטן אנו מאירים ומשנים את פני הסביבה.

וכך: נר ועוד נר... מצווה ועוד מצווה, מעשה טוב ועוד אחד... יאירו את את העולם כולו...

וכמו הנרות מאירים הם ילדינו, לכל ילד וילד אור מיוחד, מיוחד רק לו. עלינו מוטלת הזכות והחובה, לשמור על נרותינו הקטנים ולחנכם למען יגדל אורם ויתעצם, למידות טובות, לאהבת העם והארץ, אהבת ה' ותורתו...

ע"י לימוד, חינוך, שיחה והסברה והכי חשוב ע"י היותנו משמשים להם דוגמה טובה. ככל שנוסיף שמן טוב לאורם כך ילך הוא בעזיה ויגבר. מי ייתן ותצלח דרכנו ונזכה לחנכם על ברכי התורה והאמונה, בדרכי האבות והאמהות הקדושים.

כל הישועות והברכות

לשכלמה ואילנית דורון היין שתרמו לסעודה הרביעית בליוון זכות מרן **עובדיה יוסף** צ"ל תגן בעדם, לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ויתגשמו כל משאלות ליבם. שיזכו באושר ובפרנסה טובה. לאורך ימים ושנים, והצלחה בלימודים לכל ילדיהם.

רפואה שלימה

לפואה אהרני בן שרה הי"ו. הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמי"ח אבריו וש"י גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות וטובות עם רעייתו **חנה** בת שרה הי"ו

רפואה שלימה

לתינוקת **אידל כלזרי מנב"ת** בת **קרן דורון הי"ו** ומרפא לרני"ב אבריה וש"י גדיה. שתחזור לאיתנה הראשון ותזכה לשנים רבות וטובות ונעימות.

ברכה והצלחה

ל**עדף שירקי** בת דינה מנב"ת שתזכה במהרה ל**זיווג הגון** **משורש נשמתה** **הטהורה** ותצלח בכל דרכיה ומעשיה מתוך בריאות אושר ופרנסה טובה.

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון "**אברהם יגל**" משדר בליוון **בכל מוצאי שבת** את שיעורו של **הראשון לציון** הרח"ג **יהאק יוסף שליט"א** בבית הכנסת "**אוהל מועד**" בשעה **20:30** השיעור יוקרן על גבי **מסך ענק**. בע"ה תתקיים **סעודה רביעית**, בחסות "**בית הלחם**"

קול פה קול שמה

מזל טוב ואיחולים לבניי לידוננו הרב **אבישי** והנה **דמארי הי"ו** הרב **יהודה ומיכל יצחק הי"ו** נישואי **אורי** עם **מוריה מנב"ת** ליה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. **"עוני הגוף בעוני הגוף דבר נאה ומתקבל"**

סיוור אצ"ן וארתק

יתקיים **ביום שני** ר"ח טבת תשע"ה בבית משפחת המנוח **שבתאי מוסאי** בן זליכה ז"ל ברח' דוד אלעזר יבנה. 16:00 - מנחה, שיעור, ברכות וערבית.

מרכות ואיחולים אפסיים

ל**סיגלית בטיטו מנב"ת** בהגיע **שימואל נ"י** למצוות יהי רצון שיעלה במעלות התורה והיראה. שיתברך ברוחניות בגשמיות ויצליח בלימודיו ובכל דרכיו ומעשיו ויזכה לחופה ולמעשים טובים וברכה והצלחה **למשה וחנה דויד ולשלוש ועליזה בטיטו** שירונו נחת מיוצאי חלציהם.

ברכה והצלחה

ל**אישירת בת יולנדה** ו**ליעקב ישראל** בן מרים הי"ו **שיזכו להקים בית** **נאמן וכשר בישראל** מתוך אהבה ואחוה שלום ורעות ויצליחו בכל דרכיהם ויתגשמו משאלותם לטובה ברוחניות בגשמיות.

רפואה שלימה

ל**איליאר** בן **סיגלית הי"ו** הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמי"ח אבריו וש"י גידיו. שיחזור לאיתנו הראשון ויזכה לשנים רבות וטובות ונעימות.

לע"י החסיד והענו

ל**חנה אמונה** בת **יהודה וג'אני ז"ל**. נפטרה כח' כסלו **בשבת פקידת שנתה**

לע"י החסיד והענו

ל**אהרון מלכה** בן **מסעודה ז"ל**. נפטרה ד' טבת **יום שישי פקידת שנתו**

לע"י החסיד והענו

ל**הרב באבאי** בן **רחמים הכהן ז"ל** אשר כיהן שישים שנה בערים בושאר ואבאדו בפרס נפטרה א' טבת **יום שלישי פקידת שנתו**

ברכה והצלחה

לשכלמה ובכלה זנו הי"ו שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות טובות ונעימות. והצלחה **לאברהם והילה זנו הי"ו** שיזכו לזרע קודש בר קיימא. וברכה והצלחה **לארז וסטפני זנו הי"ו**

מרכות ואיחולים אפסיים

ל**עמית ואידליה אירף** להולדת **הבן נ"י** יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה והצלחה **לאברהם ואילנית דויד ולראובן ואביה אורן הי"ו** שירונו נחת מיוצאי חלציהם.

ברכה והצלחה לבחור

משכיל ונבון **דוד דויד** בן **שמחה ודניאל הי"ו** יהי רצון שיחדש חידושים גדולים בתורה, ללמוד וללמד לשמור לעשות ולקיים. יפוצו מעיינותיו החוצה להגדיל תורה. שיזכה להעמיד תלמידי חכמים רבים. ולהוריו שירונו נחת מכל יוצאי חלציהם וזיווג הגון לאורטל בת שמחה הי"ו

שבת שלום ומבורך

בריאות והחלמה איתנה:

משה נאמן בן מרים הי"ו מרדכי יעקובי בן ציפורה הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו רם-שלמה-רפאל כהן-זדה בן זליכה בנהור (בני) חי בן אירן הי"ו ישראל פרג'י רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהןזדה בן פרידה הי"ו

באבאי באבאי בן מורורי הי"ו הגנזרי אברהם בן חאנום הי"ו גולשן באבאי בת מרים מנב"ת אילן רפאל פרץ בן אנט הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת נעה באבאי בת מיכל מנב"ת זליכה גמזו בת חנה מנב"ת

באבאי באבאי בן מורורי הי"ו הגנזרי אברהם בן חאנום הי"ו גולשן באבאי בת מרים מנב"ת אילן רפאל פרץ בן אנט הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת נעה באבאי בת מיכל מנב"ת זליכה גמזו בת חנה מנב"ת

באבאי באבאי בן מורורי הי"ו הגנזרי אברהם בן חאנום הי"ו גולשן באבאי בת מרים מנב"ת אילן רפאל פרץ בן אנט הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת נעה באבאי בת מיכל מנב"ת זליכה גמזו בת חנה מנב"ת

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

דין אכסנאי ואורח בחנוכה

היוצא לדרך בימי חג החנוכה ומתארח בבית חברו, ואין מדליקין עליו בתוך ביתו, כגון שבניו ואשתו נמצאים עמו במקום שנמצא, והוא משלם לבעל הבית על הוצאותיו, צריך להשתתף עם בעל הבית בהוצאות נרות החנוכה או שיתן לו בעל הבית במתנה חלק בשמן ובפתילות של נרות חנוכה ואז יוצא האורח ידי חובתו בהדלקת בעל הבית, ואם אשתו או בנו או בתו נמצאים בביתו ומדליקים שם נרות חנוכה, הרי הוא יוצא ידי חובתו על ידי הדלקתם בביתו. אולם למנהג האשכנזים שכל אחד ואחד מבני הבית מדליק בפני עצמו, יש אומרים שחייב להדליק במקום שנמצא שם, ויש חולקים, ולהלכה כתב הגאון רבי דוד יוסף שליט"א, שאף על פי שנכון יותר שלא ידליק נרות, מכל מקום אם ירצה לכוון שלא לצאת בהדלקת הנרות שבביתו, ולהדליק נרות בעצמו, רשאי לעשות כן, ואף אם ירצה לברך על ההדלקה יש לו על מה שיסמוך. אבל למנהג הספרדים אינו רשאי לעשות כן, אלא יצא ידי חובתו בהדלקה שמדליקים בביתו. אם מתארח אצל חברו, ואינו משלם לו עבור הוצאות אכילתו ושהותו בביתו, כפי שבדרך כלל מקובל היום, יש אומרים שיוצא ידי חובתו בהדלקת נרות של בעל הבית, ואינו צריך אפילו להשתתף בפרוטות עבור הוצאות השמן והפתילות אבל נכון להחמיר.

דין בן או בת נשואים המתארחים אצל הוריהם, ודין המתארח בבית מלון

כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל, שבן או בת נשואים, המתארחים אצל הוריהם, אינם צריכים להשתתף כלל בהוצאות השמן והפתילות, משום שהן נחשבים ממש כבני הבית, ויוצאים ידי חובה בהדלקת הנרות של בעל הבית. ומכל מקום כתב הגאון רבי דוד יוסף שליט"א, שאף באופן כזה נכון להחמיר להשתתף בהוצאות השמן והפתילות.

ומובן שכל זה הוא למנהג הספרדים ש"מצות נר, איש וביתו" כפי שהסברנו בהלכה הקודמת, אבל למנהג האשכנזים, רשאי הבן או החתן לכוון שלא לצאת ידי חובתו בהדלקת הנרות של בעל הבית, ואף אם ירצה לברך בעצמו, רשאי.

המתארח בבית מלון שבו חדרים לאורחים בלבד, ואין זה ביתו של בעל הבית (ואין מדליקים עליו בביתו כאמור לעיל), צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו שבמלון, ומברך על הדלקתו.

מקום שאין שם יהודים או בסיס שכולם לא דתיים

חידוש גדול חידש לנו רבינו משולם, שמי שהוא במקום שאין שם בכלל נר חנוכה, אף על פי שמדליקים נר חנוכה בביתו, בכל זאת עליו לחזור ולהדליק במקום בו הוא נמצא, משום שאין באותו מקום פרסום לנס חנוכה כלל, ולכן אין הוא נפטר בפרסום הנס שעושים לו בביתו. ולהלכה, פסק מרן השלחן ערוך כדברי רבינו משולם, שמי שמדליקים עליו בתוך ביתו, והוא במקום שאין בו ישראל כלל, מדליק נר חנוכה בברכות.

ורבותינו האחרונים נחלקו בדין זה, אם להלכה יש לנהוג כדברי רבינו משולם בזה, שהביאו מרן השלחן ערוך. ומרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל דן בזה בספרו (עמוד קנח) והעלה כדברי רבינו משולם, שמי שהוא נמצא בכפר שכולו גויים, ואין בו ישראל, אף על פי שמדליקים עליו בביתו, עליו לחזור ולהדליק במקום השמש שנמצא בו. ומכאן הדין לגבי חיילים הנמצאים בבסיס בצבא, שאם יש מי שמדליק עליהם בביתם, כגון אביהם או נשותיהם, הרי שלמנהגינו אינם מדליקים נרות חנוכה כלל בבסיס. אבל אם הבסיס נמצא במקום שאין מי שמדליק שם נרות חנוכה כלל, הרי שחייב אחד צריך להדליק שם נרות בברכה, כדי שיהיה שם נר חנוכה.

לגבי השמן שנותר בחנוכה - מה שנותר מההדלקה של אתמול המנהג הוא להשתמש בו להדלקה של היום. מה שנותר לאחר היום השמיני, יש בו קדושה - אסור בהנאה, ואין להשתמש בו לשום צורך שהוא, אלא לשורפו במדורה לעצמה. הוא הדין לפתילות שנותרו בחנוכה.

מנהג ישראל קדושים, לשמור את השמן והפתילות ולהצניעם עד ערב פסח ולשורפם עם ביעור החמץ.

"מכל מלמד" השכלתי..."

כח הדיבור - פרשת בקי

"ויהי" לשון צער, "מקץ" לשון סוף. החולם בפרשה הוא פרעה וחושב שחלום זה דבר נצחי. בחלום באה המציאות וטופחת על פניו ובא לאלוהיו כדי להצילו, הלא הוא היאור. "והנה עמד על היאור" אל תקרי **עמד** אלא **מעד** והבין שגם אלוהיו דוחה אותו וגם **דמע** על כך. רומזת הפרשה על חייו של האדם שצריך להסתכל תמיד על הסוף ולא יחלום, כי החיים הם מציאות. "שבע פרות ושבע שיבולים" רומזים לשבעים שנות חייו של האדם, ואנו מחליטים אם הם יהיו פרות יפות וטובות או רעות **ודקות=תוקד** אש על המזבח תמיד. "**מקץ**"=צדיק **קם** משנתו ועושה תשובה. "**פרות**"=רבות, שלא ירפו ידיהם מן התורה. "יפות מראה" אומר רש"י: סימן לימי השבע שהבריות נראות יפות זו לזו שאין עין בריה צרה בחברתה. ידוע שאדם צריך לפתוח פיו רק כשצריך ומעט כצוה ולא כשער שאין לו סוגר ופרוץ לכל רוח. כתוב "צוהר תעשה לתיבה" דהיינו חלון קטן, על זה אומר רש"י עין **צרה=הצר** לאדם אחר. **הצר=צרה** שעשה לאדם. **צוהר=רצה** רק לומר כמה מילים. "ואין פותר אותם לפרעה" = ר"ת **אלוף**. היו לפרעה אלופים, אצטגוניים ומכשפים ואין עוזר לפתור. ונחלמה חלום בלילה=ר"ת **חוב** ידע אדם שחולם בעולם הזה מחכה לו חוב ויבואו ימי השילום. "איש כחלמו פתרו" אל תקרי **פתר** אלא **תפר**. ידוע שברית כרותה לשפתיים. כל חלום צריך לאומרו לאדם שאוהב אותו שיתפור לטובה. רואים אצל יוסף, כאשר **פתר** כך **תפר**, זה לגדולה וזה לתליה. "ואורא בחלומי והנה שבע שבלים עולות בקנה אחד" רמז לעבודת השם **שבלים=שבלים** בעבודת השם. "בקנה אחד **מלאת**"=תמלא את הייעוד שלך בחיים. "ויקבץ את כל אכלו... ויצבר יוסף בר כחול היס...". מלמד אותנו יוסף איך להיות צדיק בעולם הזה. קודם **יקבוצ** **יאסוף** תורה ומצוות ולאחר מכן **ויצבר**, דהיינו לשמור על הקיים שחלילה בלשון הרע ורכילות נאבד הרבה ויעבור הכל לאדם עליו דיברנו. "ויאמר יעקב יש שבר במצרים", אל תקרי **שבר** אלא **בשר**. "ירדו שמה"=**רדו**=גימטריה **מאתיים ועשר** שעבוד מצרים. **שמה=משה**. רמז להם שמשה רבינו ע"ה יגאל אותם. "והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ בינותם". לוקחים מוסר שגם שומעים ומקליטים אותנו, כי העוץ יולך את הקול. "והמליץ" אל תקרי **מליץ** אלא **צילם** נשמור על עצמנו גם בחדרי חדרים כי שומעים ומצלמים אותנו. שנוכה לקדושה וטהרה. (מעבדכם הנאמן א.ש.)

סגולה לחנוכה וראש חודש סבת

א' בטבת - תאריך מופלא! אם יש מישהו ש"נולד" מדרך התורה, אח שבבניק או אחות מבולבלת חס ושלום, הדלקת הנרות ב-א' בטבת (יום שני בערב) נושאת סגולה להחזיר את הבנים הכי רחוקים בתשובה. כיצד? כי א' בטבת הוא יום פטירתו של אברהם אבינו, וה' הבטיח לו: "**תקבר בְּשֵׁיבָה סוּבָה**"= ראשי תיבות **טב"ת**. למה הוא נקבר בשיבה טובה? כי ביום מותו הוא ראה את ישמעאל בנו עושה תשובה. הילד הכי-רחוק-מתורה בעולם, חזר בתשובה - אז הבן שלך לא יכול! אחותך לא יכולה!! בעלך לא יכול!! (הרבנית ימימה מזרחי)

" ואבותינו סיפרו לנו "

ניצוץ נדלק על לוח השחמט

כעת, או אפילו את שמו. אולם אני יודע שבאותו לילה הייתי עד למשהו רב-עוצמה.

סיפורו של הזקן גרם לי לחשוב על המכבים. דמיינו אותם: זה עתה הם ניצחו בנס את הצבא היווני האדיר, וכעת הם באים לחנוך מחדש את בית המקדש המחולל. הם מנקים ומסדרים את המקום, והכוחנים רוצים להתחיל בעבודת הקודש שלהם ולהדליק את המנורה. אך אז הם מוצאים פך אחד של שמן טהור – רק פך אחד, שיספיק ליום אחד. ייצור ושינוע שמן זית חדש יארך שמונה ימים, מה הם יכולים לעשות עם פך אחד בלבד?

תמיד אני שואל את עצמי מה הייתה תגובתם של החשמונאים. האם הם קפצו מרוב שמחה על כך שהם מצאו שמן ליום אחד? או שמא הם היו עצובים בגלל שהם לא מצאו יותר שמן? ההיסטוריה מספרת שהם החליטו להשתמש במה שהם מצאו מיד, להאמין בבורא העולם ולא לדאוג מה יהיה מחר.

ובכל יום, במשך שמונה ימים, הם היו צריכים לחיות עם הרגע; להאמין, להודות לאלוקים, ולהמשיך הלאה.

זהו המסר של חג החנוכה. אם מצאתם שמן מספיק ליום אחד, השתמשו בו היום. מה יהיה מחר? הקדוש ברוך הוא ידאג. חיו עם הווה, התפללו ואין סיבה לחכות לגרוע מכל. פיתחו את עיניכם לראות את הניסים שהוא מחולל. מחר יקרה רק מחר.

📖 **"הבוקר אור והאנשים שוֹכְחִים..."** (בראשית מד/ג)

אמר רב יהודה אמר רב, לעולם יכנס אדם בכי טוב (באור יום) ויצא בכי טוב. שנאמר: "הבוקר אור והאנשים שולחו (פסחים ב). הדגישו חז"ל לומר "לעולם" כלומר בכל מצב, בין שהולך לדבר מצווה, ובין שהולך לדבר רשות. בין בימים של נסים כגון חודשי אדר וניסן המסוגלים לטובה, ובין ימים רעים כמו בין המצרים. לעולם יכנס ויצא בכי טוב. אך ידוע הדקדוק, הלא אין אדם נכנס לשום מקום אלא אם כן יצא ממקום אחר, הרי שהציאה קודמת לכניסה. ואילו לשון הגמרא יכנס... ויצא בכי טוב. נזכרה הציאה קודם לכניסה. נראה שחז"ל הקדימו להשמיענו את הדין היותר מחודש. מאחר שברוב הפעמים אדם יוצא לדרך רק כשהאיר היום, ואינו יוצא בסוף הלילה בשעה ששולטים המזיקים והגנבים, וכך היא הדרך ממילא – להמתין עד אור היום בשעה ששולט החסד על העולם, ואז נחפו לצאת לדרך. אולם הכניסה ליעד שאליו הולך האדם מתאחר לשעות יותר מאוחרות, בשעה שהחושך יורד על הדרכים, אז נכנסים בני אדם למקומות ישוב. משם הדגישו חז"ל לנהוג בתבונה, אדרבא לא לאחר את הכניסה עד רדת הלילה, כניסה בשעה זאת היא "קשה" כי מידת הדין מתחילה לשלוט בעולם, ואדם יקדים את כניסתו, כשעדיין יום ומידת החסד שולטת. (ראובן אמונה היי) (לענין חנה בת יהודה וגיאני ע"ה)

📖 **"ויקרא פרעה שם יוסף צִפְנֵת פַּעֲנָה ויִתֵּן לוֹ אֵת**

אֲסֵנֶת בֵּת פּוֹטִי פֶּרַע כֹּהֵן אוֹן לוֹ לְאִישָׁה" (מא,מה)
אמרו חז"ל (יבמי צז) 'הנטען מן האישה-אסור בבתה', כלומר מי שנחשד ויצא עליו קול בענינה של אשה מסויימת, אסור לו לשאת את בתה לאישה. וכתב על כך הרב יוסף בנימין שמעונוביץ צ"ל: לפי דין הגמרא היה אסור ליוסף הצדיק לשאת את אסנת שהרי הוא נטען על אשת פוטיפר וממילא אסור בבתה. אלא שכבר כתב בעל הטורים כי יוסף נקרא **פַּעֲנָה**-נוטריקון פוטיפר עינה נִפְשׁו חִינִם. הרי שבקריאת שמו באופן זה כמו יצא אישור בעולם האומר כי חשד זה היה עלילת שווא על יוסף ומבטל את דין הגמרא.

מכאן מוטעמים דברי הכתוב: 'ויקרא פרעה שם יוסף צִפְנֵת פַּעֲנָה', ואחר זה שהוכיח שאין חשד ממש-ויתן לו את אסנת... לאישה! (ב. בר דין היי)

הייתה זו מכונית מפוארת. כשעמדנו להסתכל בהערצה על פרי עבודתנו בין פיתית השלג המסתחררים ברכות, היה עלי להודות כי הייתה זו מכונית החנוכייה הנאה ביותר שראיתי מעודי.

אין ספק שהמכונית עם חנוכיית העץ הענקית על גגה תגרסה לאנשים להיעצר ולהבחין בה – וזו הייתה מטרתנו. שבעה או שמונה מאתנו נדחסו אל תוך המכונית הקטנה יחסית. חלקה האחורי היה מלא חנוכיות מתכת ונרות צבעוניים שאותם קיוונו לחלק לאנשים. כאשר הילדים שהתמצאו יותר מאתנו בחידושי הטכנולוגיה דנו בפרטי המנגנון האלקטרוני שבבסיס האורות המהבהבים של החנוכייה שלנו (או אולי היה זה השנאי?) התנתקתי והבטתי החוצה אל חשכת ליל החורף שבחוץ.

במהרה הגענו ליעד שהיה לנו באותו ערב, קומפלקס דירות ענקי בברוקלין ששכן בסמוך לשיבה שלנו.

בשנות השבעים של המאה העשרים נפתחו שערי רוסיה והעיר אליה היו מועדות פנינו היתה יעדס הנבחר של אלפי מהגרים טריים.

יהודים אמיצים אלה, שרבים מהם היו קשישים, שרדו עשרות שנים של שלטון קומוניסטי בלא ללוות על זהותם היהודית. אולם הם ידעו מעט מאוד על התורה והמצוות, ואנו קיוונו להצית בהם ניצוץ או שניים.

ראיתיו יושב שם, איש קשיש בן כ-70 או 77, שישב על אחד מאותם ספסלים דמויי ספסלי-גינה שאותם תושבי ניו יורק מכירים היטב כל כך. הבסיס היה עשוי בטון והמושב עשוי עץ, צבוע בירוק, ומולו שולחן שחמט עשוי בטון. הוא פשוט ישב שם והביט במכוניות החולפות באותו לילה קפוא.

"חנוכה שמח! אתה רוצה להדליק חנוכייה?" שאלתי, בתקווה שהוא יעזור לי להגשים את המטרה שקבעתי לעצמי: עשרה אנשים שידליקו חנוכייה.

"אנא לך מכאן", הוא השיב בידיש. "אני לא מעוניין", הוסיף בנימה רכה קצת יותר.

ניסיתי לגרום לו לשנות את דעתו. הפצרתי בו, הסברתי את סיפור החנוכה רב-העוצמה, אולי אפילו התחננתי קצת, אך הוא נשאר איתן בהחלטתו. "לא תודה, עכשיו בבקשה – לילה טוב!"

חשתי כיצד ההזדמנות מחליקה לי בין האצבעות, אולם לפני שוויתרתי כליל, לקחתי את חנוכיית המתכת הקטנה, הנחיתה על לוח השחמט העשוי בטון, תקעתי בה את ארבעת הנרות הצבעוניים, הדלקתי אותם ופניתי לאיש הקשיש באומרי: "הנה החנוכייה. אם אתה רוצה, היא שלך. אם אינך רוצה בה – אז היא לא שלך".

האיש נשאר שותק ואני פניתי והלכתי משם. המשכנו בסיבובינו בבניין הדירות הענקי, ותודה לא-ל, הצלחנו מאוד באותו לילה.

היה מאוחר והגיע הזמן ללכת הביתה.

שוב ושוב נזכרתי ביהודי הרוסי הקשיש היושב בחוץ על אותו ספסל בודד בפארק.

"בואו ניסע ליד המקום שבו ראיתי את האיש הזקן", אמרתי. הייתי סקרן לראות מה הוא עשה עם החנוכייה. האם הוא זרק אותה? או שאולי הוא סתם השאיר אותה שם, חנוכייה בודדת במקום נידח?

יש תמונות שנשארות בזיכרון. אירועים שמתרחשים ולאחר מכן משאירים בנפש חותם בל-ימחה, כך שהאדם מסוגל לשוותם לנגד עיניו בהירות גם אחרי שלושים שנה. זוהי אחת מהן.

אני רואה איש זקן יושב על ספסל. עיניו מלאות דמעות, דמעה אחת גדולה זולגת במורד לחיו.

הנרות דולקים והוא מבטי בהם. מבטי ובוכה. להבה פוגשת בלהבה ואור ניצת בנשמה. אינני יודע היכן הוא